

Részben a bejárat előtti kövezet alatt létesített, tucatnyi gépkocsi befogadására alkalmas garázzsal, amely autólifttel megközelíthető. Maga a háromemeletes székház szintén két szinttel nyúlik alá a mélybe. Legalul kaptak helyet a gépészeti berendezések (fűtés, klíma). Fölötte pedig tágas nappali található, konyhával és étkezővel; ez a térsor teliüveg oldalfalán keresztül kapja a fényudvarról természetes megvilágítását. A legtöbb pincét, hogy biztonságos legyen, a talaj rögzítésére szolgáló támfallal kerítik körbe; itt is ez történt, egymástól tizenöt méter távolságra mintegy száz cölöp elhelyezését követően alakították ki. S nem akárhogyan, minthogy a védőburkolatot itt és most – kivételesen – láthatóvá tették. A domborodó nyers betoncölöpök és köztük a kőzet rusztikus felületének váltakozása a felülvilágító mezsgyéknek köszönhetően spontán oszloprendként díszíti a máskülönben eszköztelenül puritán architektúrát. Ez az attraktív elem az egyetlen, ám annál fajsúlyosabb de-

korációja az egészében korrekt épületnek. Belül nem jártam; a publikált fotók alapján az kívánczok a fentiekhez, hogy átlátható terek alkotják a tágas benyomást keltő, szabad légkört árasztó enteriőröket, amelyekben ezért majdhogynem elhagyott tárgyként hatnak az izléses designbútorok. Érthető, hogy maga a tervező is szívesen dolgozna itt, amint nyilatkozta. Hogy társasháznak átalakítva, kellemes lakások lennének-e benne, annak megválaszolásában filozófusként nem érzem magam illetékesnek; a lehetőséget az épület erényeként szakember méltatója vetette fel. Anyoni bizonyos: székháznak nem sok keresnivalója van egy par excellence lakóövezetben. Akármilyen szerény a mérete és akármilyen ügyesen kereste, illetve találta meg helyét építésze a környezetében.

A Bohn székház. Tervező: **T2A Turányi Ben-
ce, Balla Gábor, Gyurcsó Renáta, Lackó-
Pető Bálint**. Kivitelező: **Bohn Mélyépítő Kft.**

Vásárhelyi Mária

Hurrá, nyalunk!

Ma már a Kádár-rendszer sajtótörténetének szórakoztató és egyben tanulságos epizódjaként tartjuk számon, amikor 1972 novemberében a *Fővárosi Moziműsor* című hetilapban – állítólag nyomdahiba miatt – a *Hurrá, nyalunk!* című szovjet film címe helyett „Hurrá, nyalunk” jelent meg. Az állítólagos elírás azért keltett a várhatónál

is nagyobb botrányt, mert éppen a november 7-i héten jelent meg, amikor – szokás szerint – a Nagy Októberi Szocialista Forradalom (NOSZF) méltó megünneplésének jegyében a megszokottnál is sokkal több szovjet film került a heti műsorkínálatba. Menetrendszerűen ilyenkor volt a Szovjet Filmek Fesztiválja.

A *Hurrá, nyaralunk!* látszólag könnyed, vicces, zenés filmvígjáték, amely egy munkahelyi csapat közös szakszervezeti nyaralásáról szól. A hol ironikus, hol romantikus vígjáték valójában tehetségesen rejtjelezett rendszerbírálat volt, tele áthallásokkal, amelyek a rendszer bürokratikus működésének abszurditását, a kollektív üdülés kényszerességét, a kisember időnként szívszorító, más-kor ironikus túlélési technikáit és a nyaraláskor is érvényesülő munkahelyi hierarchia nyomasztását mutatta be.

A cím elírását azonnal hatósági intézkedések követték a felelősök megtalálása és megbüntetése érdekében. A szerkesztőt és a szedőt fegyelmi vizsgálat alá vonták, a szerkesztőt elbocsátották, a nyomdász megrovást kapott. Az ügyet az akkori cenzúrahivatal is vizsgálta, mivel úgy értékelték, hogy a „nyalunk” szó a politikai nyelvben „erkölcstelen” és „rendszeridegen”. Az Állambiztonsági Szolgálatok is akcióba lendültek, mivel úgy vélték, hogy az eset egy „szabotázsakció” eredménye lehetett.

Mindez akkor jutott eszembe, amikor néztem a közpénzekből működő állami média zászlóshajójának számító M1 csatorna közvetítését Orbán Viktor és népes csapata washingtoni látogatásáról. Mert itt valóban mindenki nyalt mindenkinek. Körbenyalták egymást. Orbán nyalt Trumpnak, Trump Orbánnak az állami média és az Orbán puttonyában – ugyancsak a mi pénzünkön – odaszállított sajtóskriblerek hada pedig mindkettőjüknek. A hangulat és a stílus kísértetiesen idézte azokat az időket, amikor Kádár János elvtársi, baráti látogatásra utazott a Szovjetunióba.

Az állami televízió első csatornája az elképesztő méretű delegáció indulásától kezdve percről percre követte – a szerintük az egész világ közvéleményét lázban tartó eseményt –, a lakájmédia munkatársai – köztük az M1 riportere – már a repülőn interjút készítettek a miniszterelnökkel. A szó hagyományos értelmében ezek ugyan nem nevezhetők interjúknak, hiszen mindegyikben kizárólag előregyártott, alányalós kérdések hangzottak el, amelyekben láthatóan önfeledten lubickolt a miniszterelnök. S bár a rendkívül szerény külsőségek közti repülőtéri fogadtatást nehéz feladat volt egy szuperhős érkezéseként interpretálni, hiszen az érkező gép körül csak néhányan lézengtek, és a „fogadó bizottság” legkomolyabb tagja a csúfosan leszerelt korábbi magyarországi nagykövet volt. Az M1 munkatársai mégis mindent megpróbáltak megtenni annak érdekében, hogy valóságos győzelmi bevonulásként láttassák az érkezést. Kétségbeesetten próbáltak olyan benyomást kelteni, mintha valami jelentős esemény szemtanúi lehetnénk, ide-oda kapkodták a kamerákat, hogy találjanak legalább egy tucat várakozó politikust vagy diplomatát, ez azonban nem sikerült.

Ezt követően több propagandista elalélva ecsetelte, hogy Orbánékat a Blair House-ban, az Egyesült Államok hivatalos állami vendégházában szállásolták el, hangsúlyozva, hogy itt korábban olyan komoly világpolitikai súllyal rendelkező személyek laktak, mint Charles de Gaulle, Erzsébet királynő, Indira Gandhi, Margaret Thatcher vagy Vlagyimir Putyin, ami nem meglepő, hiszen a vendégházat azért tart-

ják fenn, hogy a Washingtonba érkező vezető politikusok ott szálljanak meg.

A Blair House méltatása után az Orbán Viktort és kíséretét szállító páncélauto-karaván méltóságteljesen elindult a szállástól egyébként öt percre lévő Fehér Házba, az operatőrök vért izzadtak, hogy sikerüljön valamiféle nagyszabású vonulásként láttatni a gördülő kisbuszok érkezését, de ez sem járt sikerrel. Az utca kihalt volt, a Fehér Ház bejárata előtt csak a kormány által oda-szervezett propagandamédia néhány munkatársa tolakodott, Orbán fogadtatása finoman szólva is eszköztelen és puritán volt. Mindeközben az M1 munkatársai folyamatosan jelentkeztek Washington különböző helyszíneiről, hogy beszámoljanak a szerintük az amerikai és világközvéleményt foglalkoztató eseményről, a lelkes beszámolók háttérében azonban üresen ásítózó tereket láttunk, és belenézve az amerikai napilapokba azt is láthattuk, hogy maximum egy mínuszos hírrel adóztak az állami médiában világtörténelmi jelentőségűvé tupírozott eseménynek.

A Fehér Ház ajtajában zajló néhány perces toporgás után a küldöttség bevonult a díszebéd helyszínére, ahol – finoman szólva is megalázóan tülekedő – újságírók várták őket, egymás lábára taposva. A moderátor az USA elnöke volt, ő válogatta ki, hogy a már egyébként is alaposan átrostált riporterek közül ki tehet fel kérdést. De még így is sikerült nyilvánosan megszégyenítenie a CNN munkatársát, akivel Trump közölte, hogy nem tehet fel kérdést, mivel a CNN „fake news csatorna”. Mivel Magyarországról csak a miniszterelnök kíséretében

érkező kormány média munkatársai vehettek részt a sajtótájékoztatón, részükről itt is kizárólag alányalós kérdések hangzottak el, így teljes érdektelenségbe fulladt a tájékoztató. Megtudhattuk, hogy Orbán Viktor „good guy”, hogy Magyarországnak nincs tengerpartja, hogy nálunk egyetlen migráns sincs, hogy Joe Biden egy tehetségtelen hülye, aki tönkretette az országot, és hogy a közös ebéd két politikai zseni újjáéledő kapcsolatának másodvirágzása. Orbánnak még sikerült egy kicsit megaláznia a kíséretében érkező sajtósiserahad tagjait, amikor megkérdezte Trumpot, nem adná-e néhány hónapra kölcsön sajtószóvivőjét, Karoline Leavittet, aki előtte emelt hangon rendre utasította a megjelent újságírókat, mondván: „Nagyon sajnálatos, hogy a teremben ülő újságírók figyelmen kívül hagyták, amit az elnök úr most mondott – hogy örökölte a modern amerikai történelem legsúlyosabb inflációs válságát, és tíz rövid hónap alatt megkezdte a megoldását. Trump hat hónap alatt aláírta a történelem legnagyobb középosztálybeli adócsökkentését, és ti (a sajtó) erről nem vagytok hajlandók tudósítani. Ahelyett, hogy a valódi gazdasági eredményekről írátok, inkább politikai játékokat űztök.”

Ezt követően az egymást magasztaló páros elvonult, hogy zárt ajtók között beszéljék meg a két állam közötti folyó ügyeket.

Az állami televízió nemcsak az esemény jelentőségének felstilizálásáról gondoskodott, hanem a méltó kontextusról is. A találkozó közvetítését megelőző és követő *Híradó* a sikert sikerre halmozó kormányzásról és az állandóan gáncsoskodó, a nem-

zet érdeke ellen áskálódó ellenzékéről szólt. Megtudhattuk, hogy a bérek növekednek, az infláció csökken, a lakosság életszínvonala növekszik, a dolgozók vidáman fütyörészve építik a boldogabb jövőt, és a kormány a pusztító szárazsággal szemben is sikerrel vette fel a harcot. Bár az utóbbi esetében a képi illusztráció nem volt igazán sikeres: percekén keresztül szárazságtól szétrepedt földeket és teljesen megsárgult kukoricaültvényeket láthattunk. A két híradó között a biztonság kedvéért még Orbán ideológiai szárnysegédje is rövid külpolitikai eligazítást tartott az orbáni külpolitika zsenialitásáról,

a Nyugat alkonyáról, a liberális demokrácia bukásáról.

Ez a fajta sikerpropaganda ismert lehet mindazoknak, akik már a Kádár-rendszer idején is hírfogyasztó állampolgárok voltak. Akkoriban is a sikerek mértéktelen felnagyítása, a negatívumok elhallgatása, a győzelmi narratíva fenntartása, a rendszerrel való érzelmi azonosulás kiprovokálása volt a módi a monopohelyzetben lévő állami médiában. Talán csak annyi volt a különbség, hogy akkoriban még megengedhették a pártpropagandisták, hogy mindehhez hozzátegyék, hogy „elv-társak, azért vannak még hibák”.

Menasági Péter: Napkapu